

Ein cyf/Our ref DB/649/22

Delyth Jewell AS
Cadeirydd
Y Pwyllgor Diwylliant, Cyfathrebu, y Gymraeg,
Chwaraeon a Chysylltiadau Rhyngwladol

18 Ionawr 2022

Annwyl Delyth,

Ymateb i Bwyllgor Diwylliant, Cyfathrebu, y Gymraeg, Chwaraeon a Chysylltiadau Rhyngwladol i adroddiad *Ymateb i Sgrin Fach: Trafodaeth Fawr*

Rwy'n ysgrifennu mewn perthynas ag Adroddiad y Pwyllgor Cyfathrebu, y Gymraeg, Chwaraeon a Chysylltiadau Rhyngwladol - *Ymateb i Sgrin Fach: Trafodaeth Fawr*.

Nid oes amheuaeth ynghylch perthnasedd parhaus darlledu gwasanaeth cyhoeddus yng Nghymru. Mae ein darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus yn chwarae rhan hanfodol yn llywio, diddanu, addysgu a chreu dinasyddiaeth ddiwylliannol gyffredin, rôl sy'n arbennig o bwysig yn ystod pandemig COVID-19. Maent yn gyfranwyr hanfodol i dwf ein heconomi a'n diwydiannau creadigol, yn ogystal â datganoli a chynnal a chynyddu'r defnydd o'r iaith Gymraeg. Maent yn allweddol i gyflawni ein huchelgeisiau ar gyfer diwydiant amrywiol a chynhwysol, gan gynhyrchu cynnwys hygyrch a pherthnasol. Felly, mae'n hanfodol bod camau brys yn cael eu cymryd i ddatblygu fframwaith addas i'r diben i sicrhau bod darlledwyr yn gallu parhau i gyflawni dros bobl Cymru.

Mae ein sgysiau ein hunain gyda rhanddeiliaid yn adlewyrchu barn y cyfranogwyr i'ch ymholiad undydd i'r heriau sy'n wynebu darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus. Mae angen gweithredu ar frys i fwrw ymlaen â'r argymhellion a nodir yn y *Sgrin Fach: Trafodaeth Fawr*, a bod yn rhaid cael cynrychiolaeth lawn a theg o Gymru yn y gwaith hwn. Bydd unrhyw oedi cyn cyflwyno model newydd yn cael effaith sylfaenol ar allu darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus i weithredu'n effeithiol mewn amgylchedd cynyddol fyd-eang, ar-lein. Rhaid i Gymru gael llais cryf wrth ddatblygu unrhyw gynigion os ydym am ddiogelu, cynnal a hyrwyddo buddiannau Cymru. Mae fy swyddogion yn ymgysylltu ag Adran Ddigidol, Diwylliant, Cyfryngau a Chwaraeon Llywodraeth y DU ar y camau sy'n cael eu cymryd gan Lywodraeth y DU mewn ymateb i *Sgrin Fach: Trafodaeth Fawr*. Maent hefyd mewn trafodaethau gydag Ofcom a DCMS ar amrywiaeth o weithgareddau sy'n berthnasol i'r gwaith hwn, megis yr ymgynghoriad ar ddiogelu cynulleidfaoedd ar wasanaethau fideo-ar-alwad a'r Bil Diogelwch Ar-lein arfaethedig.

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Gohebiaeth.Dawn.Bowden@llyw.cymru
Correspondence.Dawn.Bowden@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Rhaid i unrhyw fframwaith rheoleiddio yn y dyfodol fynd i'r afael ag effaith gwasanaethau ffrydio byd-eang, a chytunwn y dylai Llywodraeth y DU ymateb yn gadarnhaol i argymhellion Ofcom sy'n ymwneud â llwyfannau ffrydio. Mae'r angen i ehangu a diogelu amlygrwydd a darganfod cynnwys darlledu gwasanaeth cyhoeddus ar y llwyfannau hyn wedi'i godi'n gyson gyda ni gan randdeiliaid, ac mae'n faes penodol lle mae'r angen am weithredu cyflym wedi'i bwysleisio. Fel y nodwyd yn adroddiad Ofcom ar y Cyfryngau 2021, mae gan 'fwy na hanner yr aelwydydd yng Nghymru (59%) danysgrifiad i wasanaethau fideo-ar-alw gan gwmnïau fel Netflix, Amazon, Disney+ a Now TV'. Mae hyn wedi cynyddu o ffigur o 54% o aelwydydd sydd â thanysgrifiad i un neu fwy o'r gwasanaethau ar-lein y telir amdanynt ar ddechrau 2020, fel y nodir yn ei adroddiad yn 2020. Wrth i'r duedd hon barhau, mae angen fframwaith i sicrhau bod gwylwyr yn gallu dod o hyd i gynnwys Cymraeg a'i ddefnyddio'n hawdd mewn marchnad gynyddol fyd-eang. Mae hyn yn cynnwys yr angen am fecanweithiau i sicrhau bod y cynnwys hwn yn cael ei gario ar lwyfannau digidol ar delerau teg. Dylai'r fframwaith hwn gael ei lywio gan ddysgu o wledydd eraill a chytunwn y dylid ystyried enghreifftiau o ddulliau gweithredu mewn mannau eraill wrth ddatblygu atebion, yn enwedig y rhai sydd ag amgylchiadau tebyg i Gymru.

Mae Llywodraeth Cymru hefyd yn cytuno ei bod yn amserol i weithrediadau Ofcom yng Nghymru gael eu hadolygu ar yr adeg dyngedfennol hon i'r sector darlledu. Wrth i ni geisio sicrhau bod y fframwaith polisi a deddfwriaethol yn esblygu yn unol â newidiadau i'r tirlun darlledu, mae angen i ni hefyd sicrhau bod gan Ofcom yng Nghymru ddigon o adnoddau i gyflawni ei ddyletswyddau'n effeithiol. Mae Llywodraeth Cymru yn gweithio'n agos gydag Ofcom i sicrhau bod y ddarpariaeth yn diwallu anghenion dinasyddion Cymru ac rydym yn ddiolchgar am y berthynas gadarnhaol â swyddogion yng Nghymru ac aelod Bwrdd Ofcom dros Gymru. Fodd bynnag, wrth i gyflymder y newid yn y sector gynyddu ac arwain at yr angen am gapasiti a sgiliau ychwanegol i adlewyrchu cyfleoedd, heriau a ffrydiau gwaith newydd a rhai sy'n datblygu, rhaid i Lywodraeth y DU sicrhau bod adnoddau ychwanegol yn cael eu darparu ar gyfer hyn.

Roedd ein hymateb i adroddiad y Pwyllgor Diwylliant, y Gymraeg a Chyfathrebu'r Senedd blaenorol ar ddarlledu yn cytuno y dylai gwledydd y DU fod â rôl mewn penderfyniadau ariannu pwysig, yng nghyd-destun annibyniaeth darlledu ar lywodraeth. Mae penderfyniadau a wneir ar lefel y DU ar setliadau ariannu yn cael effaith sylfaenol ar ddarparu gwasanaethau yng ngwledydd y DU, a byddem yn croesawu mecanwaith ffurfiol sy'n sicrhau bod y rhain yn cael eu gwneud mewn ymgynghoriad llawn ac effeithiol â rhanddeiliaid allweddol o wahanol rannau o'r DU. Rhaid i ddarlledwyr gwasanaeth cyhoeddus gael digon o adnoddau er mwyn darparu cynnwys perthnasol ac amrywiol sy'n gwasanaethu cynulleidfaoedd Cymru.

Nodaf sylwadau'r cyfranogwyr i adolygiad undydd y Pwyllgor, sy'n tynnu sylw at bwysigrwydd comisiynu darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus i dwf y diwydiannau creadigol yng Nghymru. Mae'r datganiadau hyn yn adleisio canfyddiadau adroddiadau a gyhoeddwyd yn 2021, gan gynnwys asesu effaith economaidd S4C yng Nghymru a'r DU, ac asesu cyfraniad y BBC i economi'r DU. Nid oes amheuaeth bod darlledwyr gwasanaethau cyhoeddus wedi helpu i ddatblygu'r sector cynhyrchu annibynnol yng Nghymru, gyda'u gwariant yn arwain at gynaliadwyedd nifer o gwmnïau annibynnol hynod lwyddiannus sydd bellach yn creu cynnwys wedi'i sgriptio a heb ei sgriptio ar gyfer llawer o sianeli a rhwydweithiau. Rhaid i'r buddsoddiad hwn barhau os ydym am gynnal a datblygu ein henw da fel canolbwynt creadigol ac ennill ein cyfran deg o'r twf a ragwelir ar gyfer y sector ar lefel y DU dros y blynyddoedd nesaf. Er mwyn cyflawni hyn, mae'n hanfodol bod amcanion darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus yn adlewyrchu eu gwerth i dirwedd economaidd a diwylliannol Cymru, ac yn manteisio i'r eithaf ar eu potensial i gefnogi twf y diwydiannau creadigol yng Nghymru.

I gydnabod pwysigrwydd ein darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus i Gymru, yn 2021 ymrwymodd Cymru Greadigol i Femorandwm Cyd-ddealltwriaeth gyda'r BBC ac S4C i gryfhau ein perthynas a rhoi eglurder ar feysydd o flaenoriaeth a ffocws ar y cyd. Bydd y gwaith hwn yn parhau yn 2022 i archwilio'r Memoranda Cyd-ddealltwriaeth gyda darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus eraill. Mae ein Memoranda yn nodi ein gweledigaeth gyffredin o sector cynaliadwy, arloesol a gwydn yng Nghymru sy'n ddwyieithog, yn gynrychioliadol, yn deg ac yn gynhwysol. Mae hyn yn cynnwys cyflwyno cynnwys sy'n adrodd y straeon, yn adlewyrchu bywydau a natur y genedl, yn ogystal â'r iaith a'r diwylliant, mewn ffordd sy'n gymhellol i gynulleidfaoedd brodorol a byd-eang. Hefyd, maent yn ceisio manteisio i'r eithaf ar gyfleoedd i gefnogi twf y Gymraeg.

Fel y mae eich adroddiad yn tynnu sylw ato, os yw strwythurau darlledu newydd i ddiwallu anghenion Cymru mewn gwirionedd, rhaid i drafodaethau a phenderfyniadau ar eu datblygiad ystyried ein sefyllfa benodol ni. Rhaid iddo adlewyrchu ein diwylliant unigryw, ein hiaith, ein cyd-destun deddfwriaethol a'n dibyniaeth ar ddarlledwyr gwasanaeth cyhoeddus er mwyn darparu gwybodaeth a newyddion er budd y cyhoedd. O ystyried y rôl y bydd Panel Cynghori ar Ddarlledu Gwasanaeth Cyhoeddus yn ei chwarae wrth ddatblygu atebion i'r heriau sy'n wynebu darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus, mae'n hanfodol bod Cymru'n cael ei chynrychioli ar y grŵp hwnnw. Yr wyf wedi gofyn i'm swyddogion godi'r mater hwn fel rhan o'u trafodaethau gyda DCMS.

Fel y gwyddoch, darlledu yw un o'r meysydd sy'n dod o dan y Cytundeb Cydweithredu y mae Llywodraeth Cymru wedi ymrwymo iddo gyda Phlaid Cymru a bydd ein gwaith yn y maes hwn yn cael ei ddatblygu yng nghyd-destun yr ymrwymadau hynny. Byddwn yn cynnal trafodaethau gyda'r Aelodau Dynodedig a byddwn yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r Senedd fel y bo'n briodol.

Diolch i'r Pwyllgor am ei waith ar y mater pwysig hwn a'i ymrwymiad parhaus i sicrhau fframwaith darlledu addas i'r diben i Gymru.

Yn gywir,

Dawn Bowden AS/MS

Dirprwy Weinidog y Celfyddydau a Chwaraeon, a'r Prif Chwip
Deputy Minister for Arts and Sport, and Chief Whip